

ЗАСОБИ РОСЛИННОГО ТА ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ У МЕДИЦИНІ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ REMEDIES OF PLANT AND ANIMAL ORIGIN IN MEDICINE OF ANCIENT ROME

Войнова В. К.

Науковий керівник: к. пед. н., Гончарова Є. Є.

Voinova V. K.

Scientific adviser: Honcharova Ye. Ye., PhD

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність роботи. На загальному фоні сучасних проблем екології довкілля, пов'язаних з антропогенною деградацією природного середовища, заходи щодо охорони лісів та природно-заповідного фонду, зазвичай, розглядаються як спрямовані на збереження атмосферного повітря та поліпшення його стану. Однак вирубка та спустошення лісів призводить також до скорочення обсягів та видової різноманітності рослинності, до зникнення у природному середовищі лікарських рослин, що з давніх-давен використовуються у медицині.

Мета роботи. Дослідити становлення взаємозв'язків людини з природним середовищем на підґрунті формування тарозвитку використання ліків рослинного та тваринного походження.

Матеріали та методи. Вивчення та аналіз матеріалів досліджень науковців.

Результати. Про те, що у стародавньому Римі рослинні та тваринні матеріали використовували для створення ліків відомо давно і доказом цього стало виявлення 2000-річного римського судна, відомого як RelittodelPozzino, яке затонуло біля узбережжя Тоскани в Італії. Вченими було знайдено багато артефактів, але однією з найцікавіших реліквій була стародавня аптечка з 136 дерев'яними флаконами з ліками, хірургічним гачком, ступкою і декількома олов'яними посудинами. Усі були вкрай здивовані тим, що банки з ліками були все ще загерметизовані і зберегли свій вміст протягом двох тисячоліть. Хімічний аналіз, проведений дослідницькою групою, з'ясував наявність у ліках бджолиного воску, соснової смоли та деяких інших матеріалів рослинного та тваринного походження.

Розвинена на високому рівні травологія дозволяла лікарям стародавнього Риму застосовувати велику різноманітність лікарських рослин, наприклад коноплю, мак, полин гіркий, шафран, молочай, білий та чорний перець, блекоту, алое. У медичних цілях використовували застиглу смолу мирри, ладан, чебрець, настій квіток акації, настій плодів фенхеля та анісу.

Тільки рослин із наркотичними властивостями у стародавньому Римі було дозволено вживати близько 400 видів.

Висновки. Сучасна медицина не відмовляється від здобутків попередників. Використання цілющої сили лікарських засобів рослинного і тваринного походження залишається актуальним і у сьогоденній практиці лікарів. Поява синтетичних препаратів не набагато применшила значення лікарських препаратів на основі лікарських рослин, продовжує розвиватися наукова фітотерапія. Отже, вирішуючи глобальні проблеми екології, людство не має залишати поза увагою захист та збереження рослин як уже відомих своєю цілющою силою, так і тих, що у результаті подальших досліджень науковців можуть принести у арсенал медиків нові, ще невідомі ліки.

КОЛОРИСТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ У СТРУКТУРІ КЛІНІЧНИХ ТЕРМІНІВ COLOR COMPONENT IN THE STRUCTURE OF CLINICAL TERMS

Вуразка К. В.

Науковий керівник: к. пед. н., доц. Беляєва О. М.

Vurazka K. V.

Scientific adviser: assoc. prof. Bieliaeva O. M., PhD

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність. Колір є одним із найважливіших модусів світосприйняття будь-якої лінгвокультури і базисним філософським поняттям, адже він здавна транслює знання про навколишній світ. Важливу роль відіграє колір і в міжнародній клінічній термінології, слугуючи *uisuigenēris* маркером, який вирізняє певний клінічний термін, симптом, синдром, уточнює його, слугує носієм професійної інформації, концептуалізації дійсності.

Метароботи. Дослідити колористичний компонент у структурі клінічних термінів.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугували клінічні терміни (КТ) з колористичним компонентом (КК). У дослідженні використані загальнонаукові методи – аналіз, синтез, вибірка, класифікація.

Результати. З лексикографічних джерел [Арнаузов, 1979; Беляєва, 2016; Кніпович, 1948; Нечай, 2002] вибрано і проаналізовано 98 КТ з КК. На основі вибірки запропонована класифікація, що містить вісім груп термінів із кольоровою семантикою. Перша група презентована 34 КТ (34,7%), субстантивний або атрибутивний елемент якого містить сему «червоний». У процесі дослідження нами зафіксований як власне червоний колір, так і його відтінки, наприклад, *rubiginōsus*, а, um – іржавий, *sanguinolentus*, а, um (букв. - «кривавий»), тобто яскраво-червоний і т. д. Наявність семи «червоний» у субстантивному / атрибутивному елементі зумовила поділ цієї групи на підгрупи за: а) походженням (латинський / грецький компонент); б) структурою (однослівний / двослівний / кількаслівний КТ). До другої групи нами віднесено КТ, елементи яких містять сему «білий» – усього 32 КТ (32,7%). Як і попередня група, нами виокремлено в підгрупи КТ з терміноелементами грецького й латинського походження. Третя група – 9 одиниць (9,2%) із семою «жовтий». Четверта група утворена КТ із семою «чорний» – 8 КТ (8,2%). П'ята група представлена семою «синій / блакитний»: 6 КТ – 6,1%. Шоста група КТ із семою «зелений» – 5 КТ (5,1%). *Differentiaspecifica* цієї групи – усі КТ містять терміноелемент грецького походження «*chlog-*». Сьома група – КТ із семою «сріблястий» (3 КТ – 3,1%). Восьма група – один КТ із семою «бронзовий» (0,9%), зафіксованою в атрибутивному елементі «*bronzeus*».

Висновки. Отже, дослідження феномену кольору в клінічній термінології становить теоретичний і прикладний інтерес. Основне призначення колоронімів: візуалізація окремих симптомів / синдромів / фізіологічних (патологічних) станів / біологічних рідин, «маркування» медичних концептів, їх диференціація за ознакою кольору.